

Södertörns högskola | Utbildningsvetenskap yngre åldrar
Examensarbete 15hp | Tvåspråkigheten i förskolan | HT 2009
Läroarbuddning med interkulturell profil

Bemötandet av tvåspråkiga barn efter inskolningen.

- Tre pedagogers arbetssätt & metoder.
- En kvalitativ studie med tvåspråkiga barn inom mångkulturellt område.

Av: Yasemin Ergin
Handledare: Maria Borgström
Examinator: Mikael Härlin

Abstract

Title: "Treatment of bilingual children's after acclimatization".

A study of three pedagogues' way of working and method to develop bilingual children's Swedish languages. This is a qualitative study in multicultural territory.

Author: Yasemin Ergin

Instructor: Maria Borgström

Examiner: Mikael Härlin

Autumn term 2009

Key Word: Bilingualism, Language Development, Language socialization, Language stimulation.

Nyckelord: Tvåspråkighet, Språkutveckling, Språksocialisation, Språkstimulering.

Thanks to preschool Bamse and the entire litterateur I have related to in my degree work I have both gotten an explanation for my question at issue, and gotten a clearer insight for my main question "The treating of bilingual children after acclimatization". I have within the investigation chosen to study on the basis of the educationalists perspective on bilingual way of working. My question at issue on this investigation has been to see how a regular day of language development looks and how the group of children developed the Swedish language.

The purpose with my degree work was to be able to get an insight in the educationalists way of working and methods and also to see how the educationalists treats bilingually individuals after the acclimatization. I have when it concerns choice of method and material collections assumed from a qualitative investigation and gathered the material with help from participation notices and interviews.

Down here I will sum up the investigation in poles and describe the aspect the informants have pointed out under the interviews.

Bilingually children's develop the Swedish language with the educationalists by:

- Converse and communicate with the child
- Name word and objects
- Using the body language at conversations
- Building security in the group of children
- Integrate the playing to a language development in the regular day
- Confirm the child's meaning at different connections
- Create a good relation with the individual
- Take part of the mother tongue in the program to name single words
- Giving the individual the opportunity to express their thoughts freely
- Place the child at the center of attention among the group of children
- Take part of the parents experience with the mother tongue
- Giving space to create own imagination with the playing for the individual
- Have the language as an approach

Even the theories mediate that the educationalists shall promote the work with bilingual children so that they control the purpose and see the meaning of activity. The play shall be reason for all activity to increase the will for the group of children. Litterateur also brings out that the preschool program shall establish that the individual gets the opportunity to develop its mother tongue to increase the understanding of the Swedish language. Finally I want to point out that on the basis of the interviews and observations on the preschool program, the educationalists consider that the mother tongue is like a foundation for bilingual children so that they will develop the Swedish language.

Innehåll

Abstract	2
Sammanfattning	6
Förord	8
1. Inledning & Bakgrund.....	9
2. Syfte	10
3. Frågeställningar	10
4. Teoretiska ramar.....	11
4:1. Vem är tvåspråkig?	11
4:2. Språkutveckling:	12
4:3. Språkstimulering genom leken:.....	13
4:4. Språksocialisation:	14
5. Vygotskijs utvecklingsteori.....	16
6. Vad säger Läroplanen (Lpfö98) om språkutvecklande arbetssätt?	17
6:1. Läroplanen (Lpfö98)	17
7. Tidigare forskning	18
8. Metod	19
8:1. Kvalitativ undersökning	19
9. Urval.....	20
10. Materialinsamling.....	20
10:1. Deltagande observation.....	21
10:2. Etnografiska intervjuer.....	21
10:3. Validitet.....	22
10:4. Reliabilitet	22
11. Tillvägagångssätt.....	22
12. Analys och resultatredovisning	23
12:1. Avdelning Lejonet.....	23
12:2. Verksamhetsplanering	24
12:3. Samling och sagostunder.....	24
12:4. Lekens betydelse för språkutveckling	26
12:5. Kims lek	27
12:6. Trygghet och självförtroende:	28
13. Intervjuanalys	29
13:1. Pedagogernas upplevelse kring arbete med tvåspråkiga barn.....	29
13:2. Språkutveckling med hjälp av olika metoder	30
13:3. Språksocialisation efter inskolning	31
13:4. Språkutvecklande vardag	33

14. Slutsatser	34
14:1. Kroppsspråket inom tvåspråkighet.....	34
14:2. Lekens betydelse för språkstimulering.....	36
14:3. Språkutveckling efter inskolningen.....	37
15. Diskussion	38
16. Källförteckning:	39
17. Bilaga	41
17.1 Bilaga 1.	41
17.2 Bilaga 2.	42

Sammanfattning

Tack vare förskolan *Bamse* och all litteratur jag har relaterat igenom till mitt examensarbete har jag både fått förklaring till mina frågeställningar, och även har fått tydligare inblick för huvudfrågan Bemötandet av tvåspråkiga barn efter inskolningen. Inom undersökningen har jag valt att studera utifrån pedagogernas perspektiv på tvåspråkigt arbetssätt. Mina frågeställningar kring undersökningen var att se hur ett språkutvecklande vardag såg ut och hur barngruppen utvecklar det svenska språket. Syftet med mitt examensarbete var att kunna få inblick i pedagogernas arbetssätt och metoder. Samt att kunna se hur pedagogerna bemöter tvåspråkiga individer efter inskolningen. När det gäller val av metod och materialinsamlingar har jag utgått ifrån en kvalitativ undersökning samt samlat materialen med hjälp av deltagande observationer och intervjuer.

Här nedan kommer jag nu att summera undersökningen i stolpar och redogöra det aspekter informanterna har påpekat under intervjuerna.

Tvåspråkiga barn utvecklar det svenska språket genom att pedagogerna;

- Samtalar och kommunicerar med barnet
- Benämner ord och föremål
- Använder kroppsspråket vid samtal
- Skapar trygghet bland barngruppen
- Integrerar leken till språkutvecklande vardag
- Bekräftar barnets mening vid olika sammanhang
- Skapar god relation med individen
- Tar del av modersmålet i verksamheten genom att benämna enstaka ord
- Ger möjlighet till individerna att få uttrycka deras tankar fritt
- Gestaltar sig i konkreta material så som musik, dans och rytm
- Placerar barnet i centrum och lyfter upp individen bland barngruppen
- Tar del av föräldrarnas erfarenheter inom modersmålet
- Ger utrymme till att individen skapar egen fantasi inom leken.
- Har språket som förhållningssätt
- Framförallt är själva motiverade till arbetet med tvåspråkiga individer

Även teorierna förmedlar också att pedagogerna ska främja arbetet med tvåspråkiga barn så att de behärskar syftet och ser innebörden av aktivitet. Leken ska vara grunden för all aktivitet för att kunna öka lusten för barngruppen. Litteraturen framhäver dessutom att förskoleverksamheten skall konstatera att individerna får möjligheten att kunna utveckla sitt modersmål för att kunna utöka förståelsen för det svenska språket. Avslutningsvis vill jag påpeka att utifrån intervjuerna och observationerna på förskoleverksamheten, anser pedagogerna att modersmålet är som en grund för tvåspråkiga barn för att de skall utveckla det svenska språket.

Förord

Under examinationsarbetet har jag alltid känt mig väl motiverad, p.g.a. att jag hade tidigare sammanfört en detaljerad tidsplanering. Även om jag kände någorlunda tidspress på mig, har jag ändå tyckt att arbetet har flytt mycket bra under de planerade veckorna.

Jag vill tacka min handledare Maria Borgström som har stöttat och hjälpt mig under arbetets gång. Jag vill även tacka förskolan *Bamse* för att de har tagit emot mig och har ställt upp för min undersökning. Det har varit otroligt spännande att ta del av pedagogernas erfarenheter och upplevelser kring arbetet med tvåspråkiga barn. Avslutningsvis vill tacka mina vänner och bekanta som har delat sin tid med mig under arbetets gång.

1. Inledning & Bakgrund

Eftersom vi lever och växer upp i ett mångkulturellt samhälle vet vi vilken betydelse språket har för att skapa en god kommunikation. Människor som är tvåspråkiga har givits möjligheten att ha sitt andra språk som en tillgång, då man i vissa fall har lättare för att behärska innebörden av samtalet. Jag har alltid tänkt att ett nytt språk är en ny människa, ju fler språk man behärskar desto lättare får man det att samtala.

Själv är jag född och uppvuxen i Sverige fast mina föräldrar är ursprungligen ifrån Turkiet. Så hemma brukar vi alltid samtala på mitt modersmål. Jag har naturligtvis haft många fördelar med att utveckla modersmålet och det svenska språket kommit ofta kommit i andra hand. Det är viktigt att man som barn inte bör glömma det svenska språket då man utvecklar sitt modersmål.

När det gäller min egen språkinläring har jag haft mycket svårt med att skapa kommunikation med andra barngrupper och detta påverkade tiden under förskolan. Jag hade ganska svårt att anpassa mig till förskoleverksamheten p.g.a. mina brister inom det svenska språket. Detta ledde till att jag avslutade förskolan vid tidigt ålder. Ju äldre jag blev desto mer började jag fundera över vad mina brister inom det svenska språket kunde bero på. När jag tänker tillbaka kommer jag fram till att jag inte har fått den möjligheten att samtala på det svenska språket under min barndom, som de andra barnen då jag gick i förskolan. Inom denna undersökning kommer jag att resonera för vilka fördelar förskolan har idag för tvåspråkiga barns språkutveckling.

Calderon (2004) (tidskrift) framhäver att

”Förskolan ska förbereda barnen för ett samhälle som vi inte vet hur det kommer att gestalta sig. Personalen i förskolan måste kunna möta omvärldens förändringar. Barnen behöver utveckla många kompetenser för att kunna möta omvärlden”(Calderon 2004:11).

Varje termin fylls Stockholms förskolor med barn. En del barn har svenska som modersmål medan andra barn lär sig svenska i förskolan. Inom detta examinationsarbete kommer jag att undersöka om hur tvåspråkiga barn blir bemötta i förskolan.

2. Syfte

Syftet med detta examinationsarbete är att studera hur pedagogerna bemöter tvåspråkiga barn efter inskolningen. Arbetets fokus är att få bredare perspektiv på de metoder och arbetssätt pedagogerna använder för att utveckla tvåspråkiga individers svenska språk. Examinationsarbetet är ur pedagogernas perspektiv.

Med detta examensarbete riktar jag mig till alla lärarstudenter som läser till läraryrket. Syftet med detta är att förmedla utökat kunskap hur barns utveckling i det svenska språket sker. Examinationsarbetet är inte enbart riktat sig till lärarstudenter, utan alla som är intresserad kring barn och deras kunskapsutveckling kan ha nytta med denna undersökning.

3. Frågeställningar

I förskolan *Bamses styrdokument* framgår det att varje individ ska utveckla förmågan att reflektera, lyssna och berätta. Barn som har ett annat språk som modersmål ska få möjligheten att förstärka sin kulturella identitet och kommunicera både på det svenska språket och på sitt eget modersmål.

Här nedan följer mina frågeställningar som jag sätter fokusen på att undersöka under arbetets gång.

- Hur pedagogerna förhåller sig med språket till tvåspråkiga barn?
- Hur ser förskoleverksamhetens språkutvecklande vardag ut?
- Hur byggs tryggheten och omsorgen i avdelningen?
- Vad händer efter inskolningen?

4. Teoretiska ramar

Kullberg (2004) hänvisar till Prawitz (1995) att

”En teori är en grupp antaganden eller påståenden som förklarar företeelser av något slag och systematiserar vår kunskap om dem” (Kullberg 2004:173).

Själv tycker hon att teori är

”ett system av begrepp som inbördes är relaterade till varandra och som tillsammans beskriver ett kunskapsförhållanden” (Kullberg 2004:67).

När det gäller min forskning av barnen efter inskolningen kommer jag att ta del av teorier i olika litteraturer, där författarna resonerar om de begrepp jag har valt att utgå ifrån. Jag kommer även att ta del av *Lev S Vygotskijs* utvecklingsteorier och läroplanen för förskolan (Lpfö98).

4.1. Vem är tvåspråkig?

När man hör ordet *tvåspråkighet* tänker man oftast på två språk som man mer eller mindre behärskar. I dag har man möjligheten att träffa människor från länder som har olika kulturella bakgrunder.

Einarsson (2004) hänvisar till Macnara (1969) som redogör att

”det räcker med att ha viss förmåga i någon av kommunikationsformerna tala, skriva, lyssna eller läsa på det andra språket” (Einarsson 2004:88).

För att få tydligare perspektiv på denna definition vill jag även ta del av Einarsson som hänvisat till tvåspråkighetsforskaren Skutnabb-Kangas (1981) förklaring inom tvåspråkigheten

- *”Att vara tvåspråkig innebär att man har lärt sig två språk samtidigt inom familjen av infödda talare*
- *Har använt två språk parallellt från födseln*
- *Behärskar två språken lika bra*
- *Kan producera fullständiga, meningsfulla yttranden på det andra språket.*

- *Och framförallt identifierar sig själv som tvåspråkig med två kulturer”*
(Einarsson 2004:94)

4:2. Språkutveckling:

Språkutveckling kan användas i flera olika sammanhang där man generellt utvecklar ett språk som man både behärskar eller inte. *Calderon (2004)* resonerar att

”En språkinlärare är en kreativ person som hela tiden bygger och prövar sitt nya språk. Barn utvecklar sitt språk utifrån de språk som de hör omkring sig”.
(*Calderon 2004:28*).

Därför har pedagogerna en stor betydelse för barnens språkutveckling, eftersom ju mer man samtalar desto tidigare blir språkutvecklingen för barnet.

För att kunna kommunicera behöver vi alla människor ett språk. Oavsett om vi har brister inom språket eller kan tala väldigt bra, så sker det oftast en språkutveckling både medvetet eller omedvetet. Ordet språkutveckling beskriver den verbala kommunikationen både med ord och med kroppsspråk. Alla varelser på jorden använder ett uttrycks sätt för att kunna kommunicera med varandra. Vi människor använder den verbala kommunikationen. Språk är ett kommunikationsmedel som *Lindahl (1998)* redogör att

”De flesta djurs kommunikativa beteenden är nästan helt medfödda, medan människans språk i hög grad är inlärt” (*Lindahl 1998: 38*).

Så som *Lindahl (1998)* menar lär vi oss språket genom inläring från omgivningen. Den allra första språkutvecklingen hos barn sker genom gester. Senare under ett års ålder menar *Lindahl (1998)* att barnen börjar uttala enstaka ord och detta kallas ettårsstadiet (*Lindahl 1998 s. 39*). Vid två års ålder kan barnet kombinera två till tre ord. Oftast använder de orden för att begära eller uttrycka vissa påståenden (*Lindahl 1998 s.39*). Vuxnas bekräftelse och bemötandet för barnens språkutveckling har en stor betydelse. Barn har det behovet att jämt bli bekräftad och se den omsorgen omkring sig, annars tappar de lusten. *Lindahl (1998)* benämner om att

”Genom att vuxna konsekvent benämner och kommenterar det som barnet uppmärksammar, får barnet möjligheten att associera orden med dessa saker eller händelser (*Lindahl 1998:39*).

Det är även viktigt att förskolepersonalen visar den intresset barnen behöver, speciellt för små barnen som just har börjat på förskolan. Vid denna period behöver barnen mer omsorg och trygghet från pedagogerna för att senare bli en del av samhället. Eftersom ju mer utförligt man utvecklar grunden för språket desto lättare hanterar barnen den verbala kommunikationen. Pedagogerna måste skapa en relation så att grunderna för omsorg, trygghet och närhet etableras.

Pedagogen måste även planera vardagen så att den blir givande, eftersom det är från pedagogerna barnen lär sig det svenska språket (*Naucclér m.fl. 1993, s.35*).

4:3. Språkstimulering genom leken:

När det gäller leken som har en stor betydelse för språkstimuleringen hänvisar *Öhman (2007 s, 88)* till *Bateson (1976)*

”Kommunikationsteoretikern Gregory Bateson, som betytt mycket för vår förståelse av vad lek är, menar att lek är ett sätt att förhålla sig till verkligheten som förmedlas genom tydliga metakommunikativa signaler, ett slags överenskommelse om att förhålla sig till verkligheten som om den vore något annat än vad den egentligen är” (Öhman 2007:88).

För att barnet ska börja leka med barngruppen måste han/hon ha skapat en trygghet bland omgivningen. När man talar om språkstimulering inom pedagogernas ansvarsområde, resonerar *Öhman (2007)* att

”Den första uppgiften pedagogerna står inför när hon möter ett nytt barn i förskolan är att etablera en tillitsfull kontakt där det känns möjligt för barnet att samspela. En trygg och positiv atmosfär uppmuntrar barnet att uttrycka sig” (Öhman 2007:176)

På så sätt börjar barnet öppna alla sina sinnen och känner sig trygg för att gå vidare till utveckling. Så som *Öhman (2007 s.176)* redogör att vårt verbala språk utvecklas samtidigt med leken och att sätta ord på känslor, tankar och upplevelser får barnet kommunikationen delaktigt med andra. När det gäller pedagogernas förhållande gentemot varandra vill jag relatera till *Öhman (2007 s.179)* där hon resonerar att pedagogerna bör diskutera tillsammans, analysera vardagen och samtidigt fundera över med sina kollegor vilken riktning samtalet har med barnet.

4:4. Språksocialisation:

Att bli språksocialiserat innebär det att komma i bruk med språkligt sammanhang. *Axelsson (2005)* benämner att

”Barnet socialiseras genom att delta i språklig interaktion, ta del av omgivningens kulturella mönster, utveckla sin kompetens och bli medlem i omgivningens samtalsgemenskap” (Axelsson 2005:14).

Språket utvecklas inte bara genom att lyssna och ta till sig från andra, utan barnet måste tillämpa och samtala med personer i omgivningen. (Naucmér m.fl.1993 s.82)

Att hjälpa till vid dukningen innan lunchen serveras eller räkna alla barn som ska sitta vid matbordet, får barnet möjligheten att känna sig delaktigt inom verksamheten. Att få komma till tals utan att bli störd utav andra barn är uppskattande utav barnet. Det är dessutom en språkinläringssituation, som (Naucmér m.fl.1993) redogör:

”Att tillsammans med en vuxen antingen på modersmålet eller på svenska utföra dagliga återkommande och igenkända sysslor har ofta positiva inläringseffekter” (Naucmér m.fl. 1993 s, 84)

Tillsammans med barnet utföra vardagliga sysslor är även fördel för barnet, eftersom pedagogerna hjälper till barnet att uppleva och få kännedom av olika objekt (Naucmér m.fl.1993 s.84). På så sätt får barnet möjligheten att förstärka ordförrådet och lär sig nya erfarenheter.

Även samtalets form har en stor betydelse för barns språkutveckling. En viktig aspekt är också att visa ett intresse för barnen med deras samtal, samt att kunna lyssna aktivt och framförallt anpassa sitt eget språk till barnets nivå. Men förskolan *Bamse* anser att ligga lite över barnets språknivå och använda nya begrepp, är en metod att utöka deras språkutveckling. Men själv tycker jag att man ska variera med att ligga över barnens språknivå eftersom om inte barnet begriper och förstår knappt vad pedagogen säger kan det hända att de slutar att lyssna. Så som (Naucmér m.fl.1993) benämner att

”Om barn inte förstår vad som sägs kan de efter en tid sluta att lyssna – de stänger av sina svenska öron” (Naucmér m.fl. 1993:95).

Här nedan kommer jag att redogöra ett exempel ur (Nauc ler m.fl.1993:86). Händelsen  r inträffad under lunchen. Under tillfället befinner sig sex spansktalande barn och två pedagoger.

”Vuxen: Maria! Hur många barn  r det h r?”

PAUS

Kan du räkna hur många barn som sitter här vid bordet?”

Barn 1: En – en två tre fyra fem

PAUS

en två tre fyra fem sex

Vuxen: Sex

Barn 2: Yo puedo (= Jag kan)

Barn 3: Och mej då?”

Vuxen: Jo, du  r med. Ska vi räkna? En – Miguel?”

Barn 4: En två tre fyra

Alla fem sex”

(Nauc ler m.fl. 1993: 86)

Som i detta exempel kan man se att pedagogen var medveten att hans/hennes första fråga blev obegripligt f r barnet. Men andra gången pedagogen ställde frågan blev det mer tydligare. Samtalets riktning är en viktig aspekt som man inte b r glömma. Själv tycker jag att pedagogerna ska ställa sig frågan - vad vill jag få fram med samtalet - och vilket syfte har riktningen, dvs. meningen med samtalet ska förfogas fram.

Enligt mina observationer och reflektioner med pedagogerna under fältstudien, säger pedagogerna att barnet m rker n r pedagogen inte är trovärdig med samtalet. Det vill säga att pedagogen försöker få fram svar som barnet redan kan. Detta leder till att barnet tappar lusten med samtalet och avslutar dialogen med pedagogen. Enligt pedagogerna ska man ställa frågor som är mer vidareutvecklande än att begära svar som barnet är redan medveten om.

Att samtala med andra barngrupperna  r också ett sätt att spr ksocialiseras, så som Öhman (2007) redogör att

”Att vistas i grupp tillsammans med andra barn ger varje barn möjlighet att utforska vilka förutsättningar som gäller för att vara tillsammans. Omsorg om varandra, tolerans för olikheterna och skilda behov är en naturlig del i förskolans vardagsverklighet och bidrar till varje barns socialiseringsprocess. Via de andra barnen i gruppen ges varje barn möjlighet att identifiera sig, delta i ett gott kamratskap och utveckla vänskap” (Öhman 2007:19)

5. Vygotskijs utvecklingsteori

Lev Semänovic Vygotskij levde mellan 1896-1934. Han började sin livsresa till att läsa medicin, sedan under åren övergick han till juridik för att kunna senare påbörja sin avhandling i psykologi, vilket var *Konstens psykologi* (Forssell 2005 s. 118)

Forssell (2005) hänvisar till *Vygotskij* som uttrycker att

”Människors medvetande formas i stor utsträckning genom språkliga praktiker, och språket är, som Marx uttryckte det, ett slags externaliserat, samhälleligt medvetande som spelar en avgörande roll för individens lärande och utveckling”(Forssell 2005:112)

Vygotskij resonerar i (Forssell 2005) att

”Även om ett barn från första stund i livet kommunicerar med sin omgivning genom kroppsspråk, blickar och andra kanaler, blir språket den mest kraftfulla mekanismen genom vilken barnet kan komma i kontakt med sin omgivning och bli delaktig i sociokulturella erfarenheter”(Forssell 2005:117)

Vygotskij menar i (Forssell 2005 s.121) att, om all kunskap som barnet skall påbörja inläring med ligger på samma utvecklingsnivå som hans/hennes, kommer barnet att ta till sig kunskapen och börja förstå. Men om kunskapsnivån är högre än barnets, händer det att vad än man förmedlar så förstår inte barnet och är inte moget för utvecklingen. *Vygotskij* menar (Forssell 2005 s.120) att utvecklingsteori har ingenting med mognadsteori att göra. Mognadsteori anses vara utveckling som sker inifrån barnet.

Att ständigt samspela med barnet i förskolan och integrera barngruppen till samhällets medlemmar får barnet lättare att ta del av sina tidigare erfarenheter senare i framtiden.

”Läraren blir med andra ord en het centralt medierande resurs som kan hjälpa individen att se kopplingar mellan ett abstrakt begrepp och den egna tidigare erfarenheten” (Forssell 2005:126).

6. Vad säger Läroplanen (Lpfö98) om språkutvecklande arbetssätt?

För att kunna arbeta med barn så att deras kunskaper etableras och det ska ske en utveckling, måste pedagogerna arbeta utifrån läroplanen. På så sätt underlättar man arbetet och har en mall för att utgå ifrån. Här nedan kommer jag kort summera om läroplanen.

6.1. Läroplanen (Lpfö98)

När det gäller språkutvecklande arbetssätt redogör (Lpfö98) att förskolan ska lägga en stor vikt på att stimulera varje barns språkutveckling samt att ta hänsyn till deras nyfikenhet och skapande. Förskolan är barnets första skola där de lär sig nya kunskaper och utvecklas socialt med varandra. Samtidigt är det även viktigt att barn som har svenska som andra språk ska få möjligheten via förskolan utveckla både modersmålet och det svenska språket. Läroplanen strävar efter att pedagogerna ska utveckla individernas kommunikation med hjälp av olika uttrycksformer så som sång, musik, drama, dans, rörelse och bild. All personal som medverkar inom förskolans verksamhet ska sträva efter att utveckla barnens talspråk där de får möjligheten att utveckla sina kulturella bakgrunder. Med hjälp av olika aktiviteter så som lek, dans eller musik ska förskolan locka barnet till verksamheten. Utomhusaktiviteter skall vara en del av verksamheten så att barnen får tillfällen att kunna vistas utanför förskolans ramar (Lpfö98:6).

I läroplanen framstår det att

”I lekens och det lustfyllda lärandets olika former stimuleras fantasi, inlevelse, kommunikation och förmåga till symboliskt tänkande samt förmåga att samarbeta och lösa problem” (Lpfö98:6)

Förskolans uppdrag är också att erbjuda en trygg miljö så att varje barn känner sig trygg och välkommen (Lpfö98:5).

När det gäller samspelet mellan förskolan och hemmet, påpekar läroplanen att förskolan skall grunda på att tillägga de möjligheter inom förskolan som barnet får hemma. Föräldrarna ska få kunna vara med inom verksamheten för att kunna påverka för de mål som förskolan strävar efter (Lpfö98:11).

7. Tidigare forskning

Innan jag påbörjade examinationsarbetet har jag studerat en undersökning utav två forskare som har forskat kring *Språkutvecklande arbetsätt i förskolan – arbetsätt och bemötandet i andraspråkinläring*. Författarna heter *Karaca* och *Kocamis* (2008). Undersökningen handlar om pedagogernas perspektiv på tvåspråkigt arbetsätt och metoder inom förskolan, där pedagogerna lär in ett nytt språk för tvåspråkiga individer. Författarna har kommit fram till att arbetet med tvåspråkiga barn kräver att man ska ha tydlig formulerad kommunikation, upprepning om inte barnet begriper syftet med samtalet och även variation med verksamheten. Den viktigaste aspekten som författarna redogör i deras forskning är att tryggheten har en stor betydelse för språkinläringen av tvåspråkiga barn inom förskolan. Skillnaden jag resonera fram var att författarna har jämfört två olika förskolors arbetsätt med varandra. På stort sätt har min undersökning och författarnas undersökning samma tema men tillvägagångssätt och metod urskiljer undersökningarna från varandra

Enligt Benn där hon hänvisar i (Johansson & Pramling Samuelson 2003 s. 118) bland annat till (Mauritzson & Säljö 2001) där de resonerar att

”I lärsituationen behövs en annan typ av kommunikation, en kommunikation som kan beskrivas som en strävan att göra världarna gemensamma”
(Johansson & Pramling Samuelson 2003: 118)

Benn hänvisar i (Johansson & Pramling Samuelson 2003 s. 118) till Vygotskij (1978 -1997) där han framhäver om betydelsen för interaktionen i barns omvärld inom lärandet med andra individer. I detta sammanhang påpekar Benn att (s.118) språket och kommunikation är som en linjär process med varandra. Benn talar i (Johansson & Pramling Samuelson 2003 s. 118) även om språket som har en stor vikt både för verbala språket och för kroppsspråket. Min uppfattning efter denna definition är att språket utvecklas inte enbart efter samtal eller endast

muntlig kommunikation. Utan allt som man förmedlar med hjälp av kroppsspråket har en stor betydelse inom barns språkinläring.

Benn refererar till i (Johansson & Pramling Samuelson 2003 s. 118) Vecchi (1998) om dokumentationen för lyssnandet till barn. Vecchi (1998) påpekar också om att när vi vuxna lyssnar och på barnet får vi lättare att komma in i deras sammanhang och ser dess förståelse för deras mening. Vecchi fortsätter och menar att på så sätt blir barnets tankar mer strikta och innebördslika. Slutligen avslutar Vecchi att på detta sätt följer vi barnets utveckling som vi samtidigt stödjer deras framsteg.

Avslutningsvis inom detta avsnitt vill jag relatera till *Björklund* och *Elm där de* redogör i (Johansson & Pramling Samuelson 2003 s. 140) att

”För att barnet ska utveckla sitt talspråk är det viktigt att föräldrar och andra personer i omgivningen talar med barnet och bemöter barnets uttryck som uttryck för kommunikationen” (Björklund och Elm 2003:140).

8. Metod

8:1. Kvalitativ undersökning

Som jag tidigare nämnde var mitt syfte att få ta del av pedagogernas arbetssätt och få inblick i deras metoder inom arbetet med tvåspråkiga barn. För att få förklaring på min undersökning har jag valt att utgå ifrån en kvalitativ studie.

Kullberg (2004 s.53) skriver om vetenskapliga arbeten har man två olika sätt att välja mellan, upptäckstens och bevisets väg. Väljer man att använda sig av kvalitativ forskning har man upptäckstens väg.

”På upptäckstens väg genereras (skapas) teorier och på bevisets prövas och testas sådana” (Kullberg 2004: 53).

Kullberg resonerar även att det inte spelar roll om man väljer både upptäckstens eller bevisets väg har man ändå syftet i bakgrunden att utveckla kunskapen inom teorierna där de presenteras, (Kullberg 2004 s.53).

För min egen del har det alltid varit spännande att arbeta inom ett mångkulturellt område, eftersom hela tiden är man i möte med olika kulturer där man förmedlar kulturella erfarenheter med varandra.

När det gäller observationerna med barngruppen och intervjuerna med pedagogerna, kommer jag att behandla deras uppgifter anonymt. Istället kommer intervjupersonerna, förskolan och barnens namn vara fingerade.

9. Urval

Undersökningen är utifrån en mångkulturell förskola som ligger väster om Stockholm. Förskolan består av fyra avdelningar och den avdelningen jag utförde min undersökning heter Lejonet. Ungefär hälften av pedagogerna har andra kulturella bakgrunder än svenska pedagogerna. När det gäller mina intervjuer med pedagogerna kan jag framhäva att alla tre har svensk ursprung och har många års erfarenheter från förskoleverksamheten. På grund av att jag haft mitt VFU (verksamhetsförlagda utbildning) inom denna förskola, tyckte jag att det skulle vara relevant att genomföra min undersökning inom detta område.

Kullberg (2004 s.139) benämner i sin studie att etnografiska forskaren väljer en plats som han eller hon är känd för kan ibland vara misslyckande eftersom forskaren möjligtvis blir inblandade i vardagliga rutiner, vilket kan ge begränsning för studien. Och som kan leda till att forskaren gör ett avstånd från fältarbetet.

Det finns både för- och nackdelar med att ha fältstudie i en plats där man känner sig både trygg och bekant i. Som Kullberg (2004 s.139) beskriver är det lätt man tar del av pedagogernas dagliga verksamhet när man observerar barngruppen.

10. Materialinsamling

Materialinsamlingen kommer att börja med intervjuer som jag har tänkt utföra med tre pedagoger. Efter intervjuerna kommer jag att gå vidare till deltagande observationerna inom barngruppen.

10:1. Deltagande observation

*”Den deltagande observationen i den ursprungliga antropologiska studien bestod i att antropologerna undersökte främmande samhällskulturer genom att vara deltagare i samhället. Antropologerna färdades till den kultur som skulle studeras, stannade där och levde som en av medlemmarna i samhället”.
Kullberg 2004:91.*

Kullberg (2004) menar att forskaren är både aktör som har aktiviteter tillsammans med medlemmarna samt drar sig tillbaka för att observera så att forskaren får möjligheten att reflektera. Enligt Kullberg (2004) är nackdelen med deltagande observationer är att man blir en del av verksamheten, dvs. att man mer eller mindre blir tvungen att hjälpa till i avdelningen med vardagliga sysslor. Även om man sitter vid hörnet av rummet och försöker vara osynlig, blir man en del av aktivitet som pågår. Eftersom när barnen får syn på observatören blir det ganska svårt med att kunna koncentrera sig på fältarbetet, istället ägnar man tiden åt att leka med barnen och spendera tiden med dem. Kullberg (2004 s.91)

10:2. Etnografiska intervjuer

När det gäller mina etnografiska intervjuer kan jag relatera att intervjuprocessen kommer att utgå ifrån en intervjuguide.

Kullberg (2004 s.109) uttrycker att en intervju är ett samtal mellan antal personer som man förbereder, planerar och ställer frågor till intervjupersonen. Hon resonerar även om att både den intervjuade och intervjupersonen aktivt deltar i diskussioner med varandra under intervjuens gång, så att intervjun får ett syfte.

Inom etnografiska intervjuer är det även viktigt att man bör tänka på att hur man ställer frågorna till den intervjuade. Kullberg (2004) redogör ett exempel på hur man i vardagliga situationer ställer enkla, slutna eller smala frågor.

”- Tycker du om läsning?

Än

- Beskriv och berätta vad och hur du uppfattar att du tänker och gör när du läser?”

(Kullberg 2004:112).

10:3. Validitet

När det gäller definitionen validitet benämner Kullberg (2004 s. 73) validiteten som en mått för vetenskapliga fältstudier. Detta innebär vilken styrka undersökningen har i sig. Kullberg (2004 s.73) resonerar även en god validitet som betyder hur forskaren i stort sätt har fått kunskap för sitt undersökningsområde.

Validiteten inom mitt undersökningsområde, vilket lyder av Bemötandet av tvåspråkiga barn efter inskolningen, kan jag framhåva att mina intervjufrågor och observationer har gett mig bredare överblick över denna problematik. När jag återigen kopplar tillbaka till mitt syfte som var att få kännedom över pedagogernas arbetssätt och metoder för utveckling av det svenska språket med tvåspråkiga barn, kan jag påpeka att utifrån mitt tillvägagångssätt har jag fått perspektiv över detta.

10:4. Reliabilitet

Kullberg (2004 s.73) anger reliabiliteten som undersökningens pålitlighet och dess trovärdighet. Reliabilitet betecknas som noggrannheten och säkerheten inom de vetenskapliga forskningarna. Kullberg redogör att

”En god reliabilitet innebär att forskaren använt den vetenskapliga ansatsen och de därtill använda redskapen på ett så noggrant sätt att resultatet är säkert och trovärdigt” (Kullberg 2004:73).

Reliabiliteten i min undersökning har utgått ifrån två veckors fältstudier, där barngruppen och förskolepersonalen har blivit observerade. Resultatet och de definitioner som jag har framställt är i högsta grad pålitliga och trovärdiga. Eftersom jag har gått utifrån lärarnas erfarenheter och förskolans styrdokument.

11. Tillvägagångssätt

Innan jag framförde mina fältstudier skickade jag en e-post till verksamhetschefen (se bilaga två). Hon svarade att jag var hjärtligt välkommen och gav telefonnumret till avdelningen. Samtidigt meddelade hon om deras planering för kommande veckan.

Därefter ringde jag till avdelningen och berättade angående om mitt examinationsarbete samt hur jag tänkte genomföra arbetet. Jag blev varmt accepterad av avdelningen och meddelade att under två veckors period planerade jag att observera barngruppen. När det gäller intervjun berättade jag att jag tänkte framföra intervjuerna med tre pedagoger.

12. Analys och resultatredovisning

12:1. Avdelning Lejonet

Jag hade ganska tur med att ha fältstudien just under de två veckorna jag befann mig i förskolan, eftersom avdelningen hade precis fått nya barn. När det gäller miljön i förskolan kan jag medföra att avdelningen är mycket barnanpassat. Möblerna, köket, sovhörnet, matbordet och allt man ser är planerat efter barnen. Varje detalj är tänkt för barnet så att han/hon ska kunna röra sig fritt inom avdelningen. I avdelning *Lejonet* finns det fyra pedagoger och 16 barn varav sju är mellan ett och två år gamla medan resten är mellan två till fyra år. Samtliga pedagoger har fyra ansvarsbarn.

Enligt mina observationer har yngre barnen svårt med att bli van inom barngruppen. Det tar tid innan de anpassar sig in i gruppen och känner sig trygga. Allting blir utforskat och observerad utifrån barnet. Barnet har kommit till en ny värld där allting ser annorlunda ut jämfört med sitt hem. Nu är det dags för nya regler, nya barn och en helt annan stämning som barnets ska förhålla sig till.

Under observationerna har alltid pedagogerna sagt att barn börjar med att upptäcka och ta det försiktigt innan de börjar befinner sig bland barngruppen. Vissa barn är rädda att göra fel eller bli utvisad från de andra barnen. Istället tar de ett steg tillbaka och lär in sig hur allting ska gå till och sedan börjar de delta i barngruppen. Pedagogernas bemötande spelar också en stor roll för att barnet ska snabbt bli van inom barngruppen. För de äldre barnen blir det ännu spännande att ha små barn i avdelningen. Eftersom de börjar känna sig äldre och framförallt lär de sig dels att ta ansvar och även få kännedom om omsorgen för de yngre barnen.

Förutom ansvar och omsorg är språket den viktigaste aspekten för pedagogerna, d v s genom att integrera barngruppen med både yngre och äldre barn, utvecklar barnen det svenska språket. Genom att de äldre barnen ständigt uttrycker olika föremål så som gaffel, sked,

mjölk, smör, glas, mugg, tallrik, bord, stol inom dagliga aktiviteter, får barnet uppfattning om nya ord och utvecklar det vardagliga språket

12:2. Verksamhetsplanering

När det gäller planering och genomförandet arbetar pedagogerna mycket noggrann, dvs. pedagogerna är alltid medveten om hur de skall samtala med barnen. Det står även på läroplan (Lpfö98) att förskolan skall sträva efter att varje individ,

”tillägnar sig och nyanserar innebörden i begrepp, ser samband och upptäcker nya sätt att förstå sin omvärld” (Lpfö98:9)

Från första dagen till slutet av observationsperioden har pedagogerna alltid haft flera reflektioner för varje dag där de har diskuterat och utvärderat om barnen i avdelningen. Det finns ett stort samspel och samarbete mellan pedagogerna i förskolan. Alla är medvetna om varje barns behov och vilka egenskaper barnen har.

Naucmér (m.fl.1993) skriver om att

”I planering av olika situationer i dagsprogrammet är det särskilt nödvändigt att i grupper med både tvåspråkighet och svensk personal diskutera hur man använder de olika språken och hur man tar hänsyn till och ger utrymme åt de olika kulturerna” (Naucmér m.fl. 1993:48)

När jag tänker efter så tycker jag att det är samspelet och samarbetet som gör att pedagogerna har lyckats skapa en relation med varandra. Vilket är bra eftersom med hjälp av de åren man har arbetat och har fått till sig olika erfarenheter, så känner man igen och vet på vilket sätt varje barn utvecklas.

12:3. Samling och sagostunder

Samling och sagostunder är något som uppskattas av varje barn. Under mina observationer ville barnen jämt att jag skulle läsa en saga till de, speciellt de äldre barnen som kan behärska det svenska språket mer än de yngre barnen. Även pedagogerna och andra förskolepersonal i avdelningen strävar efter att varje barn ska få chansen till högläsning.

När det gäller samlingen har en av pedagogerna berättat att samlingens betydelse är jättestort inom verksamheten. Eftersom man får möjligheten att reflektera över om barnet har haft något speciellt för sig.

Vid ett tillfälle av samlingen fick jag vara med att ett av barnen (Ali två år) ville berätta en upplevelse som han har varit med om under helgen. Ali började berätta om att hela familjen hade åkt till köpcentrum där de fick gå runt i olika butiker. De hade också fått gå in i en djuraffär och hade fått se på olika djur. Samtidigt som Ali berättade om helgen deltog ibland pedagogerna in i samtalet och betonade för begreppen som Ali uttryckte, så som köpcentrum och namnet på olika djur. Efter samtalet märkte jag hur Ali blev glad för att han fick återberätta upplevelsen som han samtidigt fick kännedom av ett nytt begrepp som han inte hade hört tidigare, nämligen köpcentrum. Så som *Naucleur (m.fl. 1993 s.82)* resonerar att barn lär sig inte enbart från pedagogerna genom att lyssna, utan de måste tillämpa och samtala med personer runt om kring i omgivningen.

Kort sagt är samlingen ett tillfälle både för pedagogerna och för barnen att tillsammans diskutera tankar och idéer, men tyvärr händer det att pedagogerna inte får chansen att kunna samtala med varje barn, vilket är jätteviktigt eftersom varje stund och tillfälle barnet uttrycker är något lärande. Barn har alltid det behovet att bli bekräftad utav vuxna i deras omgivning. Därför har man lagt en stor vikt på samlingen i förskolan *Bamse* så att barnen får möjligheten att uttrycka sina tankar.

Vid ett annat tillfälle som jag fick möjligheten att observera var att, (Mohammed 1år) som försökte härma pedagogerna då hon läste ur en bok. Även om boken var upp och ner, försökte Mohammed som inte hade den förmågan att läsa ur en bok, hålla boken som man i vanligtvis brukar hålla. För mig kändes det jättespännande att observera hur Mohammed iakttog pedagogerna med boken. Samtidigt som Mohammed försökte ”läsa” ur boken pekade han också på bilderna likadant som pedagogerna gjorde. Min uppfattning efter denna observation var att pedagogerna lägger en stor vikt på att utveckla barnens läsförmåga genom att läsa sagor till barngruppen. Enligt pedagogerna är resultatet att även om barnet är liten och inte klarar av att läsa ur boken, försöker han/hon i alla fall göra likadant pedagogerna gör.

När det gäller sånglekar och musik har alltid pedagogerna en kort samling innan lunchen blir serverad. De yngre barnen försöker alltid hänga med till sången med hjälp av pedagogernas

gester och mimiker. Pedagogerna betonar också att lära sig ett nytt språk går genom musiken. Även om inte barnet kan sångens text så försöker han/hon följa takten till sången.

12:4. Lekens betydelse för språkutveckling

Lek är ett sätt att kommunicera för barnen. Enligt mina observationer tycker pedagogerna att om barnet har svårigheter med att tala på det svenska språket, kan de mer eller mindre göra sig förstådda med hjälp av leken. Att leka kan man både göra på flera olika sätt och med olika föremål. En liten boll eller en pappersbit kan vara nyckel för barnet att vidareutveckla leken. Även om inte barnet kan tala på det svenska språket, kan han/hon försöka pyssla med föremålet.

Vid ett annat tillfälle som jag observerade, var en liten flicka (Leyla ett år) som pekade på en bandspelare samtidigt som hon håll för öronen. Pedagogen förstod direkt och frågade henne om hon ville lyssna på musik. Leyla tittade på pedagogen och håll för öronen igen. Pedagogen gick in till andra rummet och hämtade de andra barnen i avdelningen. När musiken satt igång började nästan hälften av barnen hoppa och försökte hålla takten till musiken, även Leyla också. Vissa barn valde istället att observera situationen och titta på de andra barnen. Efteråt då jag reflekterade över denna situation med pedagogen berättade hon att, som pedagog gäller det att fånga upp varje detalj som barnet uppmärksammar på och vidareutveckla det till en aktivitet så att alla i barngruppen blir delaktiga i.

Enligt *Vygotskij* där han resonerar kring mognadsteorin i (*Forssell 2005 s. 121*), menar han att all utveckling som sker inifrån barnet är så kallad en mognadsteori. Inom detta sammanhang som jag har beskrivit ovanför kan man se tydligt att Leyla har den förmågan att behärska att dansa till låten.

Inom avdelningen är barnen jämt sysselsatta med aktiviteter. Pedagogerna använder varje tillfälle för att lyfta fram samtalet så att barnen fortsätter att kommunicera och komma till tals. Pedagogerna tycker att språket finns med på all aktivitet som man är med i. Enligt pedagogerna tar det ungefär ett halvt år för tvåspråkiga barn att börja behärska det svenska språket. Därför arbetar pedagogerna särskilt mycket med samtalet med de yngre barnen, genom att betona ”ja juste du pekar på en leksak”, ”jag du äter mat nu” och ”du har en gaffel i handen”, bekräftar pedagogerna det barnet uppmärksammar.

Genom att utmana barnets språk och ibland ligga lite över deras språkliga kompetenser kan man introducera nya ord. Leken blir ännu roligare om pedagogen deltar med i leken. Enligt Vygotskij där han resonerade kring mognadsteori (se kapitel fem) att om nivån för utvecklingen ligger på samma med barnet, får individen det lättare att till sig kunskapen. Men om kunskapsnivån är högre än barnets, händer det att barnet är inte moget för kunskapen. Vad än man förmedlar har barnet inte den förmågan för inläringen.

12:5. Kims lek

Kims lek är ett arbetssätt för pedagogerna att integrera olika föremål. Genom att placera alla föremål så som papper, penna eller leksaksbil skapar pedagogerna nyfikenhet hos barnet. Efteråt går pedagogerna igenom vad alla objekten har för namn. Medan pedagogen plockar bort ett föremål som är utplacerade på golvet och gömmer den bakom sig, får ett av barnet blunda. Barnet som har blundat ska försöka komma på vilket av föremålen som är undangömd

Här nedan kommer jag att beskriva en observationstillfället som jag har fått ta del av hur pedagogen leker kims lek med barnen.

Det är fem barn och en pedagog som befinner sig bland ringen. Alla barnen som sitter runt omkring ringen är nyfikna och försöker känna på de föremål som pedagogen placerar inom ringen. Pedagogen lägger fram en slev, en kavel, en vitlökspressare, en smörkniv, en konservöppnare och en visp framför oss. Det märks att vissa av barnen har tidigare erfarenheter av de föremål som är utplacerade. Ett av barnen försöker få ögonkontakt med pedagogen för att beskriva de köksredskapen innan de andra barnen svarar. Men pedagogen ler och säger istället

- *Ja Ahmed, jag vet att du kan och vill säga vad alla de här föremålen heter men vi ska tillsammans gå igenom, du får vänta lite.*

Ahmed (tre år) nickar och pedagogen börjar en och en fråga varje barn vad de tror att alla köksredskapen heter. När hon har gått igenom alla köksredskapen, väljer hon ett barn som ska blunda. Hon plockar bort smörkniven och säger till Aysha (tre år) som har vänt ryggen att hon ska titta och fundera vilken köksredskap som är borta. Aysha funderar rätt länge och har svårt

med att komma på vilket köksredskap som pedagogen har undagömt. Pedagogen märker att Aysha har svårt med att komma på ordet, så istället börjar hon beskriva smörkniven och säger att man kan använda den till när man ska bre smör på brödet. Samtidigt som hon beskriver använder hon också kroppsspråket och visar med handen hur man brer på smör, hon hjälper också att till att ljuda till smörkniven. På så sätt får Aysha lättare att komma på vilken köksredskap det är.

När jag relaterar tillbaka till (*Naucér m.fl.1993 s.84*), kan jag se överblick med syftet på pedagogernas aktiviteter tillsammans med barnen. Att duka eller tillsammans gå igenom olika ord så som köksredskapen smörkniv, slev etc. får barnet en positiv inlärningseffekt för språkutvecklingen. Dessutom får barnet erfarenheter kring vad olika objekt och föremål heter.

12:6. Trygghet och självförtroende:

Att känna sig trygg och förstärka sin självförtroende har en stor betydelse för grunden till att barn börjar kommunicera med alla andra i deras omgivning. Pedagogerna måste visa på ett tydligt sätt att varje barn inte ska behöva känna sig rädda inom avdelningen. *Öhman (2007 s.176)* resonerar att pedagogernas främsta uppgift är att barnen ska få möjligheten att samspela med varandra samt att pedagogerna skapar en positiv atmosfär i avdelningen.

Tidigt på morgonen när barngruppen var på väg ut till gården deltog jag med att hjälpa till pedagogerna för att klä på barnens ytterkläder. Bilal som (ett år) nyligen haft inskolning, hade det svårt med att anpassa sig till förskolan. Bilals "tröst" leksak var nappflaskan. Pedagogerna hade bestämt tidigare att inte ge nappflaskan så ofta till honom. När jag hjälpte till med att klä på Bilals ytterkläder, fick han syn på nappflaskan som log på hans korg ovanför hyllan. Han började gråta och pekade samtidigt på nappflaskan. Jag fick bära upp Bilal till min famn och började trösta honom. Det dröjde ganska länge innan han blev lugn och glömde bort nappflaskan. Efter en tid gick han med på att följa efter andra barnen ut till gården. Att ha med en liten gosedjur eller en nappflaska med sig till förskolan, kan det kännas tryggt för barnet.

Min uppfattning efter denna observation är att barnets första förhållningssätt till förskolan börjar med att känna oro för avdelningen. Det är nya barn och nya vuxna som befinner sig i omgivningen av barnet. Enligt pedagogerna är det nu barnet ser nya människor och möter

andra barn förutom deras föräldrar och syskon. Nu gäller det för barnet att bli van med barngruppen. Vissa barn är inte rädda att göra fel medan andra barn bestämmer sig först att observera och är mer noggranna med att vara bland barngruppen.

De barn som är mer socialt utåtriktade är inte rädd med att göra fel utan pratar på så mycket de kan och anstränger sig för att kunna bli både förstådda och för att kommunicera med alla. (Naucclér m.fl. 1993 s.36)

13. Intervjuanalys

Här nedan kommer jag att sammanställa alla intervjuer som jag har utfört med tre pedagoger. Jag ställde sex frågor till vardera men jag kommer att sammanfatta frågorna (se bilaga ett) samt fokusera mig på dem viktigaste aspekterna som pedagogerna har hävdad. Därefter kommer jag att relatera tillbaka till teorierna där jag reflekterar över resultatet.

Presentation av pedagogerna:

- *Pedagog A: har arbetat sju år i förskolan Bamse*
- *Pedagog B: har arbetat fyra år i förskolan Bamse men har totalt 29 års erfarenhet från andra förskolor.*
- *Pedagog C: har arbetat åtta år i förskolan Bamse*

13:1. Pedagogernas upplevelse kring arbete med tvåspråkiga barn

Alla tre pedagogerna har många års erfarenheter ifrån förskoleverksamheten. Pedagog A framhäver att det är spännande och utvecklande att arbeta med tvåspråkiga barn. A tycker att man ger en stor insats kring barns utvecklande som svensk språkig pedagog. A anser också att senare under förskolan ser man tydliga resultat kring barns språkutveckling, vilket är spännande att se och reflektera över utvecklingen. Man känner sig glad och stolt över vilka insatser man har framställt över barnet. Pedagog B upplever arbetet med tvåspråkiga barn som roligt, spännande och samtidigt intressant som ger en större utmaning för pedagogen. B påpekar att det viktigt med förtydligande språk så att man förmedlar det man vill uttrycka på rätt sätt till barnen.

Läroplanen (Lpfö98 s.6) redogör att förskolan ska skapa möjligheter för tvåspråkiga barn att de utvecklar både modersmålet och det svenska språket. Förskolan skall även utveckla individernas talspråk.

Pedagog C tycker att som pedagog är det viktigt att man förmedlar så tydligt som möjligt så att man kan få resultatet tillbaka från barnet. C upplever arbetet med tvåspråkiga barn som roligt och utmanande arbetssätt, där man måste tänka hela tiden och hitta nya lösningar till varje barn för deras utvecklingsnivå. C tycker att alla individer har sina egna förutsättningar och det gäller att se för varje barn så att de får en språkutvecklande vardag. C anser att språket är grunden för att barnet skall utvecklas och samtidigt påpekar C, att man bör benämna föremålet så att barnet förstår vad det är som pedagogen vill framhäva. Samtalet är en viktig aspekt som alla pedagoger bör lägga en stor vikt på. Det gäller att tänka över hur man samtalar och använder det olika begrepp för att öka barnens ordförråd.

Alla tre pedagogerna anser att språket utvecklas genom samtal och kommunikation.

13:2. Språkutveckling med hjälp av olika metoder

Leken som är huvudmetoden inom språkutvecklande arbetssätt tycker pedagog A, att leken ska vara lustfylld för barnet så att han/hon kan öppna alla sina sinnen och ta emot nya upplevelser. A anser att vilket material som helst är en metod för språkutveckling, pedagogen betonar också att det handlar om att ha olika förhållningssätt till olika material. Varje detalj som pedagogen fångar upp kan vara språkutvecklande. A tycker att som pedagog kan man använda enskild del av olika objekt och lyfta fram det till ett språkutvecklande arbetssätt. A menar att istället man säger

- *jag ska hjälpa dig med den där*

benämner man att

- *kom så ska jag hjälpa dig med att knyta ihop dina skosnören eller*
- *gå ut till korridoren och hämta dina skor från skohyllan, så kan vi göra en rosett.*

Att benämna olika föremål och uttryckssätt är målet för förskolan. Som pedagog är det vanligt att man känner sig stressig och glömmer bort att benämna ord eller föremål. Men

framförallt ska man inte bortse att som pedagog gäller det att arbeta ständigt språkutvecklande.

Som Öhman (2007 s.88) har hänvisat till kommunikationsteoretikern Bateson (1976) där jag relaterade till, påpekat han att lek är en metod som man förhåller sig till verkligheten. Lek är alltid en koppling till det verkliga livet. På så sätt kan pedagogerna med hjälp av leken eller andra metoder integrerar språket.

Pedagog B anser sig själv som en relationsmänniska, vilket innebär att B använder inget särskilt material utan kommunikationen är hennes metod för att utveckla barns språk. B tycker att det är oviktigt med att använda särskilda metoder, eftersom man kan använda en liten lampknapp som metod och lyfta fram det till en meningsfull helhet. Genom att använda sin fantasi som pedagog kan man få fram olika metoder för språkutvecklingen. B anser också att meningen inte är att ha specifika metoder, utan hur man använder metoden så att barnet begriper syftet och tar till sig nya kunskaper. B betonar att det är viktigt att barnen samtalar med varandra så att de jämnt tränar på att utveckla språket tillsammans.

Det handlar mycket om att illustrera med konkreta material uttrycker pedagog C, samtidigt är det viktigt att barnen förstår innebörden av aktivitet, annars blir det meningslöst. C fortsätter sin mening att även om barnet inte begriper syftet med aktiviteten så lär de sig ändå säga ordet och får erfarenheter utav det. När det gäller sång och samling anser C att barn som inte kan det svenska språket får det lättare att behärska ord och meningar med hjälp av rytmen inom sången. C anser att det är alltid smartast att integrera barngruppen genom dans och rörelser så att musiken står i centrum.

13:3. Språksocialisation efter inskolning

När det gäller inskolningen påpekar pedagog A att det är väldigt viktigt att pedagogerna är mycket närvarande med barnet. Det gäller att bemöta barnet varm och visa att han/hon är sedd utav pedagogerna. Pedagogerna måste även tänka på att när barnet kommer på morgonen till förskolan, vill de alltid bli bemötta utav pedagogerna. När föräldrarna lämnar sina barn ska de känna sig säkra att pedagogen har sett deras barn och att de har blivit bemötta. Det är just under morgonen som barnen är trötta och tjuriga efteråt då de blir lämnade deras föräldrar. Då gäller det att pedagogen tar emot barnet och ger honom/henne

den tiden de behöver för att kunna känna sig trygga. A uttrycker att om barnet behöver sitta på knäet hos pedagogen får de den möjligheten. Ibland kan det ta från fem minuter till en halv timme innan barnet känner sig trygg.

A lägger också till att språket inte har alltid med ord att göra utan det du signalerar med ditt ansikte, miner, gester och kroppsspråket är avgörande för barnet att känna sig tryggt. A påpekar att även om du säger "hej" men ditt kroppsspråk är avvisande kan barnet lätt känna igen att pedagogen inte är trovärdig. Man ska visa med hela kroppen att barnet är både välkommen i förskolan och är sedda utav alla pedagogerna.

Pedagogen B framhäver att bekräftelse är en viktig aspekt inom inskolningen. När barnet uppmärksammar något objekt ska man inte undvika de, utan bekräfta de dem och upprepa det de har upptäckt. Relationen med barnet ska vara fokusen inom förskolan. B som ansåg sig själv som en relationsmänniska tycker att man ska samtala mycket med barnet för att de ska kunna snabbt bli van och känna sig trygga i förskolan.

Likaså så som pedagogen A uttrycker att tryggheten ska vara grunden för barnet som har börjat nyligen på förskolan, tillägger pedagog C också att barnet måste känna sig trygg för att kunna öppna alla sina sinnen för inläringen.

Öhman (2007 s.176) redogör att förskolan ska kunna skapa en trygg och positivt atmosfär inom verksamheten, detta leder till att uppmuntra barnet och få de lättare att uttrycka sig i olika sammanhang.

Pedagogen C tycker också att relationen med barnet är mycket viktigt. Ju tidigare man fångar kommunikationen med barnet, desto mer utvecklas deras talspråk och dessutom kan samtalet vara mer djupare. C menar att

- *"Har man ingen god relation har vi inte barnet med oss i utvecklingen"*

C framhäver att varje barn har olika inlärningsstrategier. Vissa barn kan börja tala på det svenska språket efter en halv månad senare efter inskolningen, medan andra barn kan dröja med samtalet en längre period. Varje individ är olika, en del föredrar helst att observera omgivningen först och sedan börja använda enstaka ord på det svenska språket. Som pedagog uttrycker C att det gäller jämnt kommunicera med barnet och inte undvika att benämna orden på dem olika föremål. Man ska låta varje barn att ta sin egen tid att tänka och framförallt inte

tvinga barnet till olika aktiviteter om barnet inte vill delta i. Tanke på aktiviteter benämner C att all aktivitet som pedagogerna förfogar över tillsammans med barnet, ska vara lustfyllda och eventuellt ska barnet försöka se syftet med aktiviteten.

När det gäller benämning resonerar Lindahl (1998 s.39) att det barnet uppmärksammar vid olika sammanhang är det viktigt att pedagogerna kommenterar och benämner föremålet som barnet har pekar på. Pedagogerna måste alltid visa intresse för det barnet påpekar, vilket leder till en utveckling där barnet förbättrar sin förmåga att kombinera orden med händelsen.

13:4. Språkutvecklande vardag

Pedagogen A resonerar att alla barn inom avdelningen skall få möjligheten att varje dag få tillfället att höra sagobok. Oavsett om barnet är yngre eller äldre ska alla få denna möjlighet. Ibland kan det hända att pedagogen inte hinner med varje barn. A tillägger att man istället kan prioritera genom att samla barngruppen och ha en gemensam sagostund. Förutom sagoläsning kan man eventuellt ha korta samlingar innan lunchen serveras.

Genom att sätta barnet i centrum och ta del av hans/hennes tankar är jättespännande för pedagogen. A påstår också att när det gäller de yngre barnen är det viktigt att som pedagog försöka kunna använda kroppsspråket så tydligt som möjligt. Eftersom då förstår de yngre lättare det som pedagogerna vill förmedla. Det gäller att lyssna på barnet och ge den tiden de behöver för att de ska kunna uttrycka sig. Man ska absolut inte gissa på svaren som barnet försöker få fram eller avbryta barnet mitt i meningen, utan pedagogerna ska framförallt ge barnet den möjligheten att prata klart. A lägger också till att ibland vill vuxna få snabba svar utav barnet, detta leder till att barnet tappar fokuset. Enligt A är detta farligt. Hellre har man obesvarade frågor än ett stressat barn. Det viktigaste är själva processen med samtalet.

När Naucclér (m.fl.1993) resonerar kring samtalets betydelse för barns språkutveckling, påpekar hon att pedagogerna måste visa dels intresse för barnets samtal och eventuellt kunna anpassa språket till deras språknivå.

Pedagog B berättar att första åren hon började arbeta inom förskoleverksamheten insåg hon hur vilket betydelse benämningen för olika föremål var. Att benämna olika ord samt att bekräfta barnet är en viktig aspekt inom pedagogernas arbete. För att kunna utveckla det

svenska språket anser pedagog B att man ska jämnt samtala med barnet och inte avbryta de under deras mening.

När det gäller pedagog C;s tankar kring språkutvecklande, tycker hon att man ska ha konkreta material, dvs. att man använder sig av material som är tydlig beskrivna så att barnet begriper och ser innebörden av leken. Det gäller även att tänka extra mycket på samtalet och vilka ord man använder när pedagogen talar med barnet. C uttrycker också att som pedagog ska man eventuellt använda sig utav många ord så att samtalet blir rikt

C anser att språket skall ingå i all aktivitet som man har tillsammans med barnet. Språket ska vara grunden för allt man förhåller sig till. Även för de vardagliga aktiviteterna ska språket ha en stor betydelse. Avslutningsvis tilläger C att pedagogens förhållningssätt alltid ska vara språket.

14. Slutsatser

Utifrån deltagande observationerna och etnografiska intervjuerna har jag kommit fram till många aspekter inom arbetet med tvåspråkiga barn. Inom detta avsnitt kommer jag att presentera mina slutsatser och reflektioner över resultaten. Jag kommer dels summera pedagogernas resonemanger och dra egna reflektioner om de viktiga beståndsdelarna för arbetet med tvåspråkiga barn.

14:1. Kroppsspråket inom tvåspråkighet

Enligt pedagogerna har kroppsspråket en viktig roll för barns språkutveckling. Med hjälp av kroppsspråket ska pedagogerna förmedla kunskapen vidare till barnet. Det gäller även att tänka på sitt språkbruk när man samtalar med barngruppen. Barn gör inte som vi säger utan de har lätt att ta till sig utav andra i omgivningen, speciellt vuxna. Därför ska pedagogerna lägga mer vikt på språket. Pedagog C uttryckte att språket ska vara förhållningssättet för samtalet med barnen. Språk är inte enbart ord eller meningar. Pedagog A resonerade att språk handlar mer än ord, det är pedagogens mimer, gester och ansiktsuttryck som har en stor betydelse för barnens språkutveckling. A fortsatte att även om man säger ”hej” men ändå är avvisande med sitt kroppsspråk, kan barnet lätt märka att pedagogen inte är trovärdigt med sin förhållning.

Allt vad man uttrycker, förmedlar eller visar med sitt kroppsspråk är intressant, dvs. att barnet lär sig snabbt utav det de ser eller hör från omgivningen.

Enligt mina tolkningar utifrån deltagande observationerna har jag lagt märke till att pedagogerna har alltid en utvecklande samtal med barnen, vilket innebär att pedagogerna försöker jämnt få igång barnens tankar så att samtalet blir språkutvecklande. Pedagogerna vill hela tiden få en reflektion utifrån barnet där han/hon uttrycker i ord hur dagen har sett ut eller vad de kände om aktiviteten som de hade tillsammans med pedagogen.

Innan jag påbörjade mitt examinationsarbete var min huvudfråga att utifrån pedagogernas perspektiv se arbetssättet med tvåspråkiga barn och även få syn på hur de utvecklar det svenska språket.

Men efter intervjuerna har jag fått kännedom om vilket betydelse modersmålet har för att barnet ska utveckla det svenska språket. När det gäller tvåspråkighet i förskolan arbetar pedagogerna så att modersmålet blir en del av verksamheten. Pedagogerna tar alltid hänsyn till barnets modersmål. De anser att det svenska språket utvecklas med hjälp av modersmålet. Om inte barnet har den grunden för det svenska språket måste man utgå ifrån deras kulturella bakgrund, så att barnet får en förståelse av innebörden av leken eller av samtalet på deras eget modersmål.

När pedagogerna resonerade under intervjun förmedlade de att barnen får tillgång till modersmålsstöd sammanlagt 12 gånger under läsåret. Inom modersmålsstödet får barnen möjligheten att få höra sagor på deras egna språk. Detta är tillfälle för barnet att öppet kunna uttrycka sig på modersmålet. Förutom det svenska språket har förskolepersonalen strävan efter att uttrycka enstaka ord på barns modersmål. Vilket pedagogerna har lärt sig utifrån böckerna, som finns tillgänglig inom verksamheten. Tanke på tvåspråkighet i förskolan har jag även kommit fram till att pedagogerna lägger en stor vikt på att fånga barnens uppmärksamhet. För att det ska ske en språkutveckling måste pedagogerna framförallt ha ett tydligt språk så att barnet begriper språket.

Läraryrket är självklart krävande arbete. Det gäller för pedagogerna att arbeta individuellt med varje barn för att kunna skapa en utveckling hos dem.

14:2. Lekens betydelse för språkstimulering

Dels observationer från fältstudien och tidigare erfarenheter kan jag resonera att lek är en del av barnets värld. Inom leken kan man integrera en hel del språkutvecklande aktiviteter. Efter fältstudien kan jag relatera att, när leken kommer igång börjar barnets fantasi utvecklas. Leken har inga gränser inom barns värld. Under lekens gång är barn både omedvetet och medvetet i språkbruk. Detta innebär att de använder ord även om de inte har förståelsen för. På så sätt utvecklas deras ordförråd och samtalet får en viktig roll inom deras språkutveckling. Det blir mer språkstimulerande om pedagogen är med inom barns lek.

Pedagogens roll inom språkstimulerade aktiviteter är mycket avgörande. För det är pedagogen som bjuder på samtalet för att barnet skall fortsätta med leken och senare kunna använda denna erfarenhet i språkliga sammanhang. Det gäller också att samtalet riktar sig mot vidareutvecklande tankar för barnet. Som pedagog A resonerade under intervju tillfället, gav hon ett exempel på språkutvecklande vardag. Att kunna integrera leken genom att beskriva föremålen och samtidigt göra leken lustfylld är pedagogernas strävan mot. Hon berättade att varje tillfälle man har kan vara språkstimulerande.

I nedanstående resonemang har jag tagit ett samtalsexemplar ur intervjun med pedagogen. De markerade orden är benämningar som pedagogen uttryckte under intervjun.

– kalle hämta **dina skor** från **kapprummet** så kan vi **knyta en rosett** med **skosnören**

eller

– titta Sarah här har vi **en fin liten blomma** som har **färgen röd**

Detta är metoder för pedagogerna dels att utveckla barnets språkbehärskning och även språkstimulera dem till nya begrepp. Som blivande pedagog anser jag att pedagogerna bör varje dag göra dagen lärorikt för barnen, d.v.s. att varje dag kunna introducera ett nytt föremål eller skapa en förståelse för barnet kring ett begrepp. På så sätt blir varje dag lärorikt för barnen så att de lär sig nya objekt, vilket blir en ny erfarenhet för dem.

14:3. Språkutveckling efter inskolningen

När det gäller språkutveckling efter inskolningen är det viktigt att pedagogerna samtalar med barnet regelbundet. För att barnen ska dels kunna anpassa sig till avdelningen och eventuellt kunna känna sig trygga måste pedagogerna hålla kommunikationen på gång. Som pedagogen C uttryckte att pedagogernas förhållningssätt ska vara språket. Språk finns i varje aktivitet man förhåller sig med. Inom samling, vid lunchen, ute på gården och vid kapprummet är språket i användning.

Trygghet och självförtroende är en viktig aspekt inom arbetet med tvåspråkiga barn. Enligt mina observationer under fältstudien har jag fått en hel del svar på min frågeställning om hur pedagogerna bygger tryggheten och omsorgen i avdelningen. Det är just i denna period som barnen har behov av tryggheten. Alla tre pedagogerna under intervjuerna har resonerat samma aspekt, vilket är bekräftelse. För att barnet ska känna sig tryggt måste de bli bekräftade utav pedagogerna.

Tryggheten och omsorgen är grunden för att barnet ska öppna alla sina sinnen och uttrycka sig fritt. Pedagog A som tidigare resonerat att språk är inte enbart ord eller samtal. Det är viktigaste är hur man förmedlar samtalet än vad man förmedlar. Samtidigt ska man med hela kroppen visa det man vill uttrycka. Medan pedagog B som kände sig som relationsmänniska påpekade att det är just vid inskolningen som barnet var behov av bekräftelse från pedagogerna. Pedagog C framhävde också att ju tidigare man påbörjade kommunikationen med barnet desto mer resultat kunde man få tillbaka utav dem senare i framtiden.

15. Diskussion

För att få en bredare överblick över pedagogernas arbetssätt och metoder för utvecklingen av det svenska språket, kan man som forskare ta del av förskoleverksamhetens styrdokument för modersmålets betydelse för språkinläringen. Som jag tidigare nämnde under intervjuerna resonerar pedagogerna för att modersmålet har stort inflytande på språkinläringen, oavsett vilket språk man lär sig. Enligt pedagogerna är det viktigt att barnen lär sig det svenska språket parallellt med modersmålet, eftersom modersmålet är barnets första språk och de har lättare att ta till sig det nya språket med hjälp av modersmålet. Pedagogerna uppmanar föräldrarna att samtala med deras barn på modersmålet.

Under arbetets gång har det varit både intressant och lärorikt att ta del av pedagogernas erfarenheter för barns språkutveckling. Pedagogerna har alltid påpekat att det är utifrån de individerna lär sig att samtala och får nya erfarenheter. Det gäller det även att fånga barnets uppmärksamhet och väcka deras lust för utvecklingen. Enligt pedagogerna ska man ha språket som förhållningssätt och så tidigt som möjligt börja med språkutvecklingen för barnet. Ju tidigare man börjar med språkutvecklingen desto mer lär sig barnen och utvecklar det svenska språket. Förskolan har ett stort inflytande för individernas utveckling. Det är här de börjar med inläringen och får nya erfarenheter. För mig är alla barn olika och lär sig på helt olika sätt och pedagogerna bör se barnen som enskilda individer, eftersom alla barn ligger på olika kunskapsnivåer. Språk är vår viktigaste nyckel som vi använder för att kunna kommunicera med varandra. Det är genom förskolan barnen lär sig nya erfarenheter och tar till sig nya kunskaper som de använder senare i framtiden.

Tanke på modersmålet som har en stor betydelse för utvecklingen av det svenska språket resonerade pedagogerna att, det är viktigt att man utgår ifrån barnens modersmål med språkutvecklingen. Som vidare forskning för denna undersökning kan man eventuellt ta del av föräldrarnas erfarenheter inom barns språkutveckling. Samtidigt är det alltid intressant med föräldrarnas upplevelser inom denna utvecklingsprocess. För att breda ut undersökningen kan man dessutom undersöka två olika förskolor och jämföra och se skillnaderna emellan. Som blivande pedagog är det alltid en fördel att få bredare perspektiv på arbetssättet för Stockholms förskolor och ta del av deras styrdokument. Genom denna undersökning har jag lyckats utöka mitt perspektiv kring pedagogernas arbetssätt och metoder för tvåspråkiga barn.

16. Källförteckning:

- Axelsson, M. Rosander, C. Sellgren, M (2005). *Stärkta trådar - flerspråkiga barn och elever utvecklar språk, litteracitet och kunskap*. Spånga Rinkeby språkforskningsinstitutet.
- Calderon, L. (2004). *Komma till tals – flerspråkiga barn i förskolan*. Myndigheten för skolutveckling. Stockholm
- Einarsson, J. (2004). *Språksocialisation*. Studentlitteratur: Lund
  - Tove Skutnabb - Kangas 1981 (s.94).
  - Macnara 1969 (s.88).
- Forssell, A. (2005). *Boken om pedagogerna*. (Femte upplagan). Stockholm: Liber AB.
  - Säljö, R (2000) L. S. Vygotskij) (s.108-131).
- Johansson, E & Pramling Samuelson, I (red). *Förskolan – barns första skola*. Studentlitteratur: Lund
  - Benn, S, kapitel 5 ”Att upptäcka barns lärandeprocess” (s.105-119). (Mauritzson & Säljö 2001), (Vecchi, V 1998), Vygotskij (1978 -1997)
  - Björklund, E & Elm, A, kapitel 7 ”De är bara å leta efter maskar” (137- 156).
- Kullberg, B. (2004). *Etnografi i klassrummet*. (Upplaga 2:7) Studentlitteratur.
  - (Prawitz 1995 s.173),
- Lindahl, M. (1998). *Lärande småbarn*. (Upplaga 1:11) Studentlitteratur.
- Lokken, G. Haugen, S. Röthle, M. (2008) *Småbarnspedagogik- Fenomenologiska och estetiska förhållningssätt*. Stockholm- Liber AB. (Andra Upplagan).
- Läroplanen för förskolan 98. Lpfö98: http://www.ssn.or.ke/Files/lpfo_98_new.pdf
- Naucér K, Welin R. Ögren M. (1993) *Kultur- och språkmöten. Om tvåspråkigt arbetssätt i förskolan*. Stockholm: Socialstyrelsen: Utbildningsförlaget.

- Öhman, M. (2007). *Empati genom lek och språk*. Stockholm – Liber AB (Andra Upplagan)

-Gregory Bateson 1976 (s.88)

Internetlänk

<http://su.diva-portal.org/smash/record.jsf?pid=diva2:199>

17. Bilaga

17.1 Bilaga 1.

Frågeställningar till pedagogerna:

- Hur länge har du arbetat som pedagog i denna förskola?
- Hur planerar du (pedagoger) så att vardagen blir språkutvecklande?
- Hur upplever du (pedagoger) arbetet med tvåspråkiga barn?
- Vilka metoder använder du (pedagoger) för att barnen ska integreras med varandra så att språket stimuleras?
- Vad händer efter inskolning?
- Vad är det bästa sättet att utveckla det svenska språket?

17.2 Bilaga 2.

Brev till förskolan

Hej B. Jag heter Yasemin Ergin (lärarstuderande) från Södertörns högskola. Jag har tidigare haft VFU (verksamhets förlagda utbildning) hos Er för några år sedan.

Snart är jag klar med min utbildning och ska börja skriva mitt examensarbete. Jag tänkte skriva om hur pedagoger bemöter barn som är tvåspråkiga, efter inskolningen samt hur pedagogerna integrerar barngruppen med varandra så att deras svenska språk utvecklas. För att få samla in material tänkte jag intervjua några pedagoger och observera barngruppen hos er (förskolan Bamse). I och med att jag känner barngruppen och pedagogerna i förskolan, tänkte jag höra av med Er om det går bra att jag kommer de närmaste veckorna och påbörjar med undersökningen.

Skulle bli glad om du hör av dig till min mail adress.

M v h

Yasemin Ergin (lärarstuderande)